

Prawo w sieci

Prawo autorskie i edukacja

dr Grzegorz D. Stunża
Pracownia Edukacji Medialnej
Instytut Pedagogiki
Uniwersytetu Gdańskiego

www.edukatormedialny.pl

Czego nie wiemy o
prawie autorskim?

Dozwolony użytek osobisty i edukacyjny

- kiedy można skopiować treści koleżankom i kolegom?
- Kiedy można odtworzyć w szkole film?
  - Czy można ściągnąć materiały z sieci i użyć w pracach uczniów?

(Nie) łamanie prawa autorskiego

- Czy trzeba oznaczać autorstwo wykorzystanych materiałów?
- Czy można przerobić cudzy scenariusz lekcji i podpisać jako własny?
- Czy wszelkie kopiowanie jest zabronione?

Brak poczucia autorstwa

- Jeśli robimy coś razem, czy wszyscy jesteśmy współautorami?
  - Czy powinniśmy się podpisać pod wspólną pracą?
  - Czy warto opublikować efekty w sieci i w jaki sposób?

Prezentowanie projektów edukacyjnych

- Na jakich zasadach publikować treści w sieci?
- Czy publikacja w internecie oznacza zrzeczenie się praw autorskich?

Niechęć do wolnych (i otwartych) licencji

- Co to są wolne licencje?
  - Dlaczego miałbym pozwalać na korzystanie z mojego utworu?
- Jak zablokować ściąganie, żeby nikt nie zarobił na mojej pracy?

Uczniowie i studenci: prawo autorskie nie istnieje

- Śmierć autora -
niepodpisane, czyli moje.
Moje, czyli niepodpisane.
- Wikipedia - wspólna
encyklopedia - kopiuj i wklej.

Prawo autorskie w życiu szkolnym

- Oglądać w klasie filmy z
“Chomika”?!
- Legalny film tylko na
legalnej płycie?!
- Czy można ściągać z
YouTube’a?

Właściwe oznaczanie źródeł

- Cytat? Co to takiego?
- Przypisy? Przecież to wiedziałem.
- Źródło: internet.

Udostępnianie materiałów uczniom i studentom

- Udostępnianie kopii tekstów i filmów na blogu.
- Publikowanie opracowań przez nauczyciela.
- Tworzenie zbiorów tekstów na potrzeby uczniów.

Prawa do materiałów przygotowa- nych w szkole

- Nauczyciel czy szkoła - kto ma prawa do treści przygotowanych podczas lekcji?
- Scenariusze zajęć - własność prywatna czy publiczna?
- Czy rodzice przejmują prawa autorskie uczniów?
- Prawo autorskie a ochrona wizerunku.

Prawo autorskie w serwisach społecznościowych

- Czy Facebook przejmuje ode mnie prawa do publikowanych treści?
- Dlaczego moje zdjęcie pojawia się w reklamie?

PRAWOKULTURY.PL

[O NAS](#)

[PUBLIKACJE](#)

[WYDARZENIA](#)

[STANOWISKA](#)

[\(PIERWSZA POMOC \)](#)

[PRZEWODNIK](#)

[EN](#)

Pierwsza pomoc w prawie autorskim: zapytaj prawnika

Zadaj nam pytanie!

Jeżeli masz pytanie dotyczące prawa autorskiego, którego nie ma na poniższej liście, i na które nie znalazłeś/znalazłaś odpowiedzi w [przewodniku po prawie autorskim](#), możesz je nam zadać dzwoniąc w każdą środę w godz. 15-17 pod numer +48 516 519 697 lub [za pomocą specjalnego formularza](#).

Na pytania odpowiada dr Krzysztof Siewicz oraz Alicja Rytel.

Krzysztof Siewicz to radca prawny specjalizujący się w prawnych aspektach przetwarzania informacji. Dr Siewicz jest pracownikiem Centrum Otwartej Nauki ICM UW, adiunktem w Katedrze Prawa Informatycznego WPiA UKSW oraz of counsel kancelarii prawnej GWW LEGAL.

Dr Krzysztof Siewicz ukończył Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz uzyskał dyplom LLM Central European University w Budapeszcie. Doktorat o ochronie wolności użytkowników oprogramowania obronił na Uniwersytecie w Lejdzie (Holandia). Jest autorem szeregu publikacji naukowych poświęconych korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz posiada wieloletnie doświadczenie doradcze w tej tematyce.

Alicja Rytel ukończyła prawo oraz literaturę porównawczą na Uniwersytecie Jagiellońskim. Pracę dyplomową dotyczącą ochrony autorskich praw osobistych obroniła w Instytucie Prawa Własności Intelektualnej UJ. Doświadczenie z dziedziny prawa autorskiego zdobywała biorąc udział w postępowaniach sądowych o ochronę autorskich praw majątkowych. Obecnie odbywa aplikację adwokacką przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie.

**Domena publiczna, wolne licencje
(CC-BY, CC-BY-SA i adekwatne)**

Pełna otwartość/wolna publikacja – dostępna bezpłatnie wraz z gwarancją pełnego prawa do wykorzystania, kopiowania, dystrybuowania, przetwarzania, itp.

**Licencje CC z warunkami NC
i/lub analogiczne**

Publikacja częściowo otwarta – dostępną bezpłatnie z możliwością ponownego wykorzystania, ale ograniczona warunkami typu niekomercyjnego, bez utworów zależnych.

Open Access/Wszystkie prawa zastrzeżone

Publikacja Open Access – publikacja dostępna na stronie internetowej bez kontroli dostępu, ale bez zagwarantowania swobód wykorzystania treści - czyli na zasadzie „Pełne prawa zastrzeżone”.

**Wszystkie prawa zastrzeżone + limity
dostępu – logowanie, rejestracja, wniesione
opłaty, systemy zabezpieczeń DRM**

Publikacja zamknięta – tradycyjna (płatny druk) lub elektroniczna, ale objęta kontrolą dostępu do treści; wymaga logowania, rejestracji, wniesienia opłaty, często z zastosowaniem systemu DRM.

Piramida otwartości na podstawie wykresu aut. Karolina Grodecka, dostępne na licencji CC BY-SA,
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Piramida_otwartosci.svg

Źródło: Przewodnik po otwartych zasobach edukacyjnych. KOED.

Cztery podstawowe warunki licencji CC to:

Uznanie autorstwa. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne pod warunkiem, że zostanie przywołane nazwisko autora pierwowzoru.

Użycie niekomercyjne. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne jedynie do celów niekomercyjnych.

Na tych samych warunkach. Wolno rozprowadzać utwory zależne jedynie na licencji identycznej do tej, na jakiej udostępniono utwór oryginalny.

Bez utworów zależnych. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać utwór jedynie w jego oryginalnej postaci – tworzenie utworów zależnych nie jest dozwolone.

Wolne i otwarte licencje

→ otwartość
w publicznych
instytucjach
kultury

instytut
kultury
miejskiej

creative
commons
POLSKA

Prawo autorskie i
wolne licencje

Dr Krzysztof Siewicz

Flickr CC BY aut. BCT-Berkeley

Flickr: ahisgett CC BY

PRZEWODNIK PO
OTWARTYCH ZASOBACH EDUKACYJNYCH

Domena Publiczna

Tomasz Ganicz - Wikimedia Polska

Flickr CC BY aut. Walkadog

Przewodniki dla uczących (się)